

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

חגיגה - ה'

1. אלו פסוקים למדנו שהביאו את ר' יוחנן לידי בכי?

- א. 'ותסיתני בו לבלעו חינם' כשמסיתין האדון יש תקנה לעבד?
- ב. 'הן בקדושיו לא יאמין' א"כ במי יאמין, והבין את הפירוש כשראה אדם מלקט תאנים דווקא שאינן בשלות שישמרו לדרוכו הארוכה. כך לצדיקים צעירים לא נותנים להאריך ימים שמא יבואו לחטוא [ומשא"כ התלמיד שהיה בשכנותו של רב אלכסנדר מת משום שהיה מבעט ברבותיו].
- ג. 'וקרבתי אליכם למשפט והייתי עד ממחר וכו' עבד שרבו ממחר לדונו ולהעידותקנה יש לו? ואוי לנו שהשווה הפסוק שם קלות [עושקי שכר] לחמורות [מנאפים] ועוד דרשו: כל המטה דין הגר, כאליו מטה דין של מעלה 'ומטי גר' וכן כל המתחרט מוחלין לו מיד שנאמר 'ולא יראוני וכו'.
- ד. 'כי את כל מעשה... האלוקים יביא במשפט ועל כל נעלם' עבד שרבו שוקל לו שגגות כדונות תקנה יש לו? ועל כולם נעלם' רב: ההורג כינה בפני חבירו ונמאס בה. שמואל: רק בפני חבירו ונמאס. 'אם טוב ואם רע' א. הנותן צדקה לעני בפרהסיא שר' ינאי אמר עליו שעדיף שלא יתן. ב. דבי ר' שילא: נותן צדקה לאשה בסתר ויחשדוה. ג. רבא: המשגר לאשתו בשר שאינו מנוקר בער"ש. ורבא שיגר לאשתו כיון שבת רב חסדה בקיאה. ד. שמואל: הממציא מעות לעני רק כשהגיע לדוחקו ויכול לקנות רק ביוקר.
- ה. 'והיה כי תמצאן אותו רעות רבות וצרות' עבד שרבו ממציא לו רעות וצרות תקנה יש לו? [צרות זה לזה כגון עקיפת צרעה ועקרב].
ועוד דרשו בפסוק: 'הסתרתני פני' שכל שהקב"ה לא מסתיר ממנו פנים - מבקש ונענה, אינו מזרע ישראל. ואף מי שאין העכו"ם שוללין ממנו אינו מישראל. ורבה סיפר שאף הוא שצריך לשלוח כסף בצנעא לבי שבור מלכא ואעפ"כ נתנו בו חכמים עיניהם ובתוך כך שדדוהו. אמר: כל מקום שנתנו חכמים עיניהם או מיתה או עוני.

2. 'ואנכי הסתיר פני ביום ההוא' - אע"פ שהסתרתני פני, בחלום אגלה להם שיתפללו לבטלן. ואמר רב יוסף: ועדין ידו נטויה עלינו. מהו המעשה שלמדנו? ר' יהושע בן חנניה, כופר רמז לו בתנועה שהקב"ה החזיר פניו מישראל. רמז לו ר' יהושע, שעדין ידו נטויה עלינו. הקיסר שאל את הכופר אם הבין את התשובה, וענה שלא הבין. אמר, אדם שאינו מבין רמזים לא ירמוז לפני המלך והרגו. כשעמד ר' יהושע למות, אמרו החכמים מה יהיה עלינו עם האפיקורסים, דרש להם בפסוקים: כשלא יהיה לישראל מי שישגיב תפסק חוכמת האומות.

3. ר' אילא שמע ילד קורא כי הנה... ומגיד לאדם מה שח' - אמר עבד שרבו מגיד לו מה שיחזו תקנה יש לו, מה הכוונה 'שח'?

אפילו דברי שחוק שלפני תשמיש מגידים לו בשעת מיתה, והקשו: שהרי רב כהנא שכב תחת מיטת רב ללמוד הנהגתו ושמעו שחוק עמה, ואמר בעודו שם דומה רב, כרעב שלא אכל מעולם. אמר רב, כהנא! צא אין דרך ארץ שתהיה כאן. ותרצו: שכשצריך לרצותה ודאי שמותר לשחוק עמה.

4. מה פירשו בפסוק 'ואם לא תשמעוהו במסתרים תבכה נפשי מעני גוה'?

מקום יש להקב"ה ומסתרים שמו 'מפני גוה' גאותן של ישראל שנתנה לעכו"ם. וי"א גאותה של מלכות שמים. ואע"פ שאין עציבות אצל הקב"ה 'עוז וחדוה במקומו' היינו בבתים החיצוניים אבל בפנימיים יש. ואף בחיצוניים על חורבן בית המקדש יש בכיה ואפילו המלאכים בוכים.

5. 'ודמע תדמע ותרד עיני דמעה' - שלש לשונות דמעות, על מה?

מקדש ראשון, שני, על ישראל שגלו ממקומן. וי"א על ביטול תורה. והכוונה 'כי נשבה' שע"י הגלות נגרם ביטול תורה.

שנינו: 3 שהקב"ה בוכה עליהן בכל יום על שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, על שאי אפשר לעסוק ועוסק ועל פרנס המתגאה על הציבור בחינם רבי אחז ספר איכה, כשהגיע לפסוק 'השליך משמים ארץ' נפל הספר מידו. אמר, מאיגרא רם לבירא עמיקתא'

מעשה ברבי ור' חייא שהגיעו לעיר ושאלו האם יש כאן צורבא מרבנן שנקבל פניו, אמרו להם יש אבל הוא עיור, אמר ר' חייא לרבי השאר אתה שלא תזלזל בנשיאותיך ואני אלך ואעפ"כ נצחו רבי והלך עמו. כשנפטרו ללכת מן העיור, אמר להם: 'אתם הקבלתם פנים הנראין ואינן רואין, תזכו להקביל פנים הרואין ואינן נראין, אמר רבי, אם לא הייתי בא הייתי מפסיד הברכה. אמרו לחכם, מהיכן שמעת שחשוב להקביל חכם, ענה מר' יעקב איש כפר חיטייא שהקביל פני רבו בכל יום וכשהזקין, רבו אמר לו שלא יצטער לבא, אמר לו 'ויחי עוד וכו' ומה הרואה חכמים במיתתן יחיה, בחייהן עאכו"כ.

מעשה ברב אידי אביו של ר' יעקב, שהיה הולך מהלך 3 חד שים שוהה יום בביהמ"ד וחוזר. וקראוהו 'בר בי רב דחד יומא' הצטער וקרא על עצמו 'שחוק לרעהו אהיה'. אמר לו ר' יוחנן בבקשה אל תביא עונש על חכמים שפגעו בך, ודרש ר' יוחנן כל העוסק בתורה אפילו יום אחד בשנה מעלה עליו הכתוב כאילו עסק כל השנה וכן במידת פורענות העובר עבירה יום אחד בשנה כאילו עבר כל השנה [כמו שנלמד מהמרגלים 'ארבעים שנה'].

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)